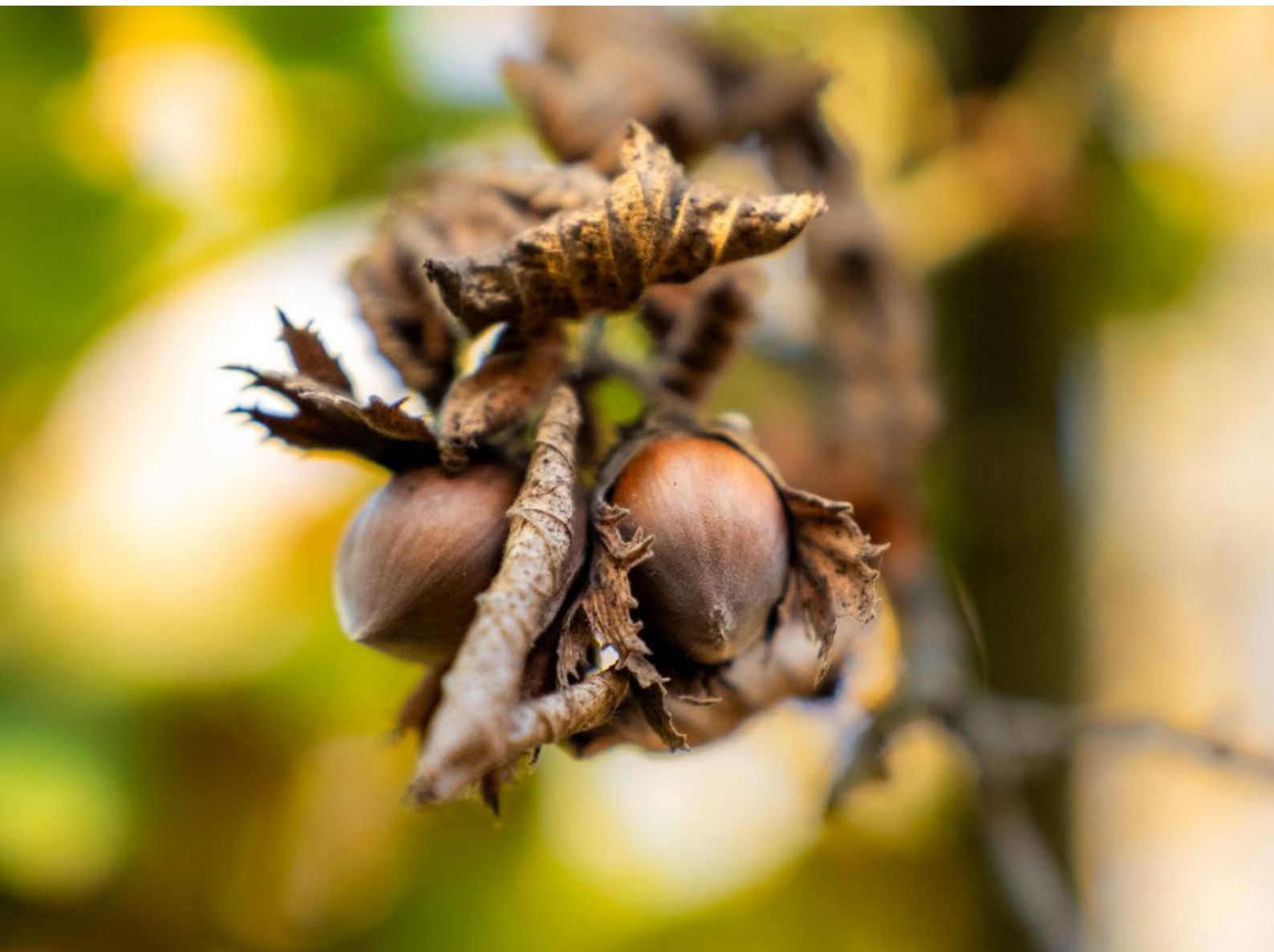

Pla de l'avellana 2026-2028

Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació

MARÇ 2026

Índex

01	Introducció i visió estratègica	3
02	Context general	3
03	Objectius generals	8
04	Eixos estratègics i accions prioritàries	8
	4.1 Producció i sanitat vegetal	
	4.2 Ajuts i finançament	
	4.3 Qualitat i diferenciació de l'avellana catalana	
	4.4 Comercialització i promoció	
	4.5 Millora de regadius i tècniques de reg	
	4.6 Oficina Tècnica de l'Avellana	
	4.7 Governança i seguiment	
05	Calendari de desplegament	13
06	Pla de comunicació	13

1

Introducció i visió estratègica

Aquest pla d'acció de l'avellana s'impulsa com a eina clau per definir les línies estratègiques que permetin la recuperació del sector de l'avellana i la promoció de la producció i la comercialització a través de polítiques públiques estructurals, participatives i alineades amb les noves necessitats.

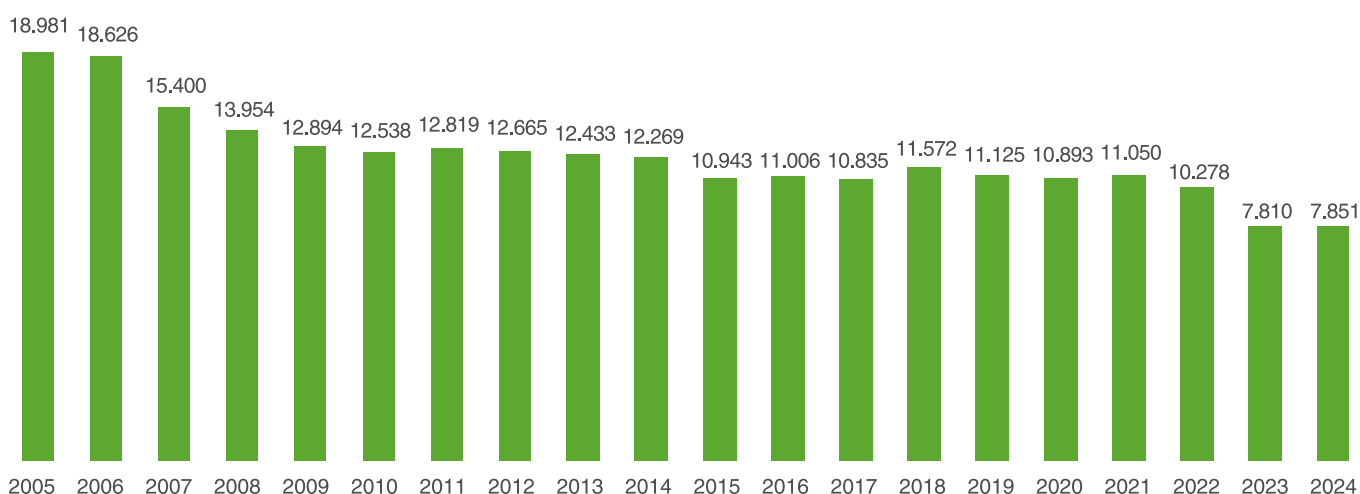
2

Context general

El sector de l'avellana a Catalunya viu una situació delicada. A les dificultats estructurals ja conegudes històricament —envelliment del sector i pressió de la competència internacional—, s'hi ha afegit un empitjorament notable durant els últims anys, derivat de l'augment dels costos de producció, l'abandonament de terres i la sequera acumulada dels anys 2023 i 2024.

Tots aquests factors han provocat un **abandonament sostingut de terres** durant les últimes dècades. Cal pensar que l'any 1985 es conreaven prop de 35.000 ha d'avellaner, mentre que el 2024 n'eren 7.851. Destaca especialment la disminució de la superfície productiva en els últims anys, amb una reducció de gairebé el 30% en només tres anys (d'11.050 ha l'any 2021 s'ha passat a 7.851 ha el 2024).

Superfície destinada al conreu d'avellana a Catalunya (ha)

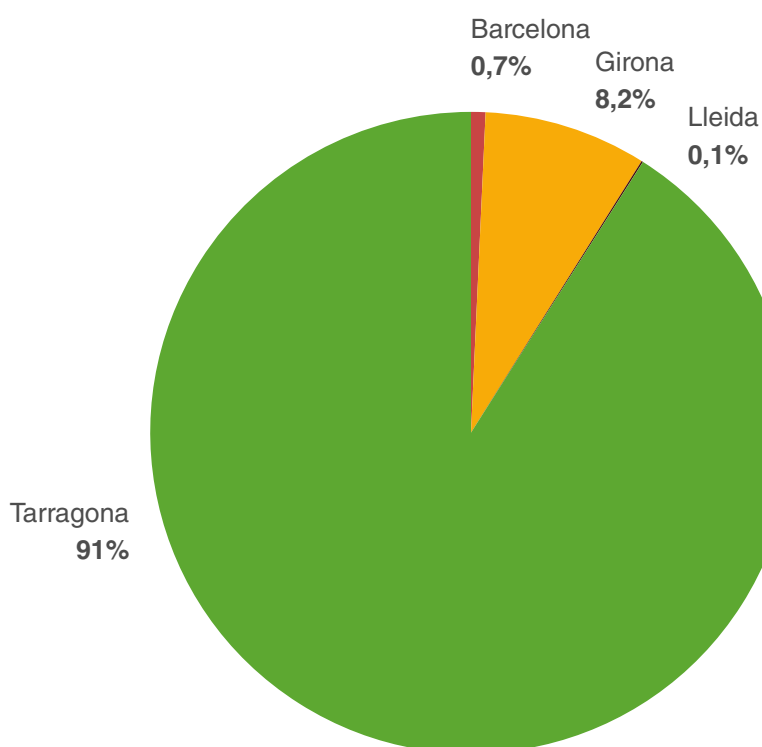
Font: Observatori agroalimentari, rural i ambiental. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.

Els rendiments del cultiu també han experimentat una caiguda molt pronunciada a causa de la **sequera** de 2023 i 2024. Segons les dades estadístiques oficials del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DARPA), entre 2021 i 2024 les produccions van caure fins el 70% en secà per la manca d'aigua, i un 50% en regadiu, de resultes de les restriccions en l'ús de l'aigua de reg que es van produir durant la sequera.

La disminució de la superfície i dels rendiments, lògicament, va afectar de manera significativa les produccions d'avellana, amb uns valors el 2023 i especialment el 2024 molt per sota de la mitjana productiva del període 2012-2024. Segons les estadístiques oficials de producció de conreus del DARPA, el 2023 la producció va ser d'un 69% de la mitjana del període, mentre que el 2024 aquesta producció va arribar només al 27% de la mitjana.

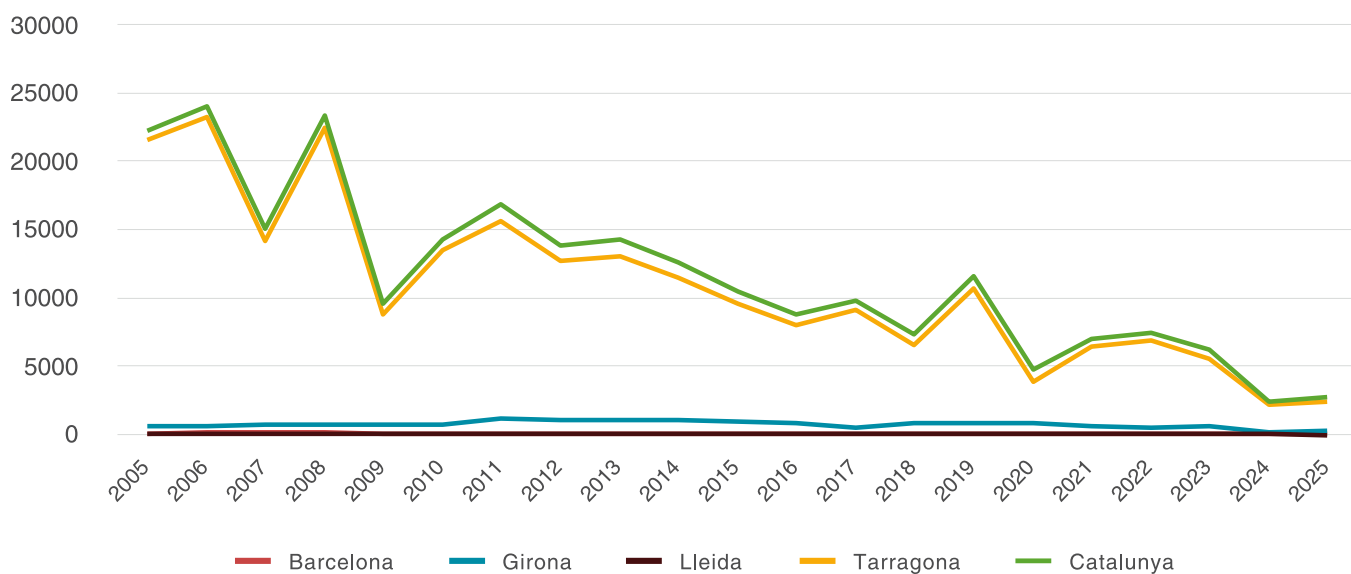
A Catalunya, la concentració territorial del cultiu continua essent molt marcada: el 91% de la superfície es localitza a la demarcació de **Tarragona** (dades de 2024), principalment al Camp de Tarragona. Per aquest motiu, la situació és especialment crítica en aquesta zona, on l'avellana esdevé un cultiu estratègic, atès que hi ha un sector industrial potent que no tindria sentit sense el sector productiu que l'acompanya.

Superfície productiva d'avellana (Ha) per província

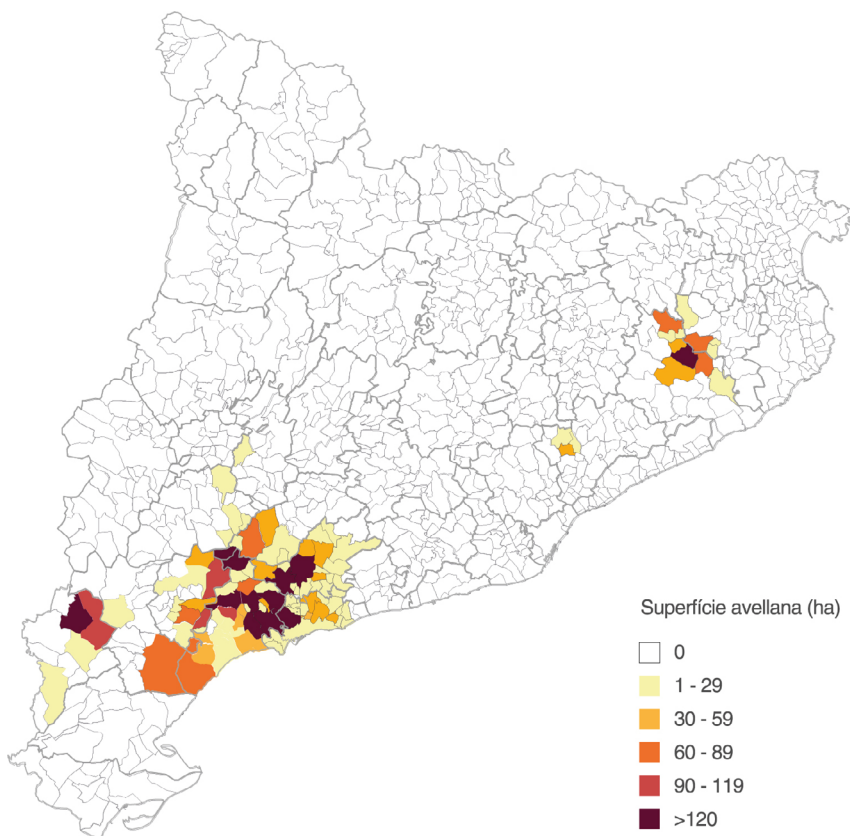
Font: Observatori agroalimentari, rural i ambiental. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.

Producció d'avellana a Catalunya per província (t)

Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació. Estadístiques definitives de conreus

Superfícies municipals d'avellana a Catalunya 2024

Font: Observatori agroalimentari, rural i ambiental. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.

El panorama varietal continua altament concentrat. Les varietats autòctones negret (53,6%) i pauetet (20,7%) sumen aproximadament el 75% de la superfície d'avellana a Catalunya, concentrada principalment a les comarques del Camp de Tarragona. Aquesta zona productiva compta amb una figura de qualitat reconeguda, la **Denominació d'Origen Protegida (DOP) Avellana de Reus**, a la qual estan adscrites la major part de les explotacions.

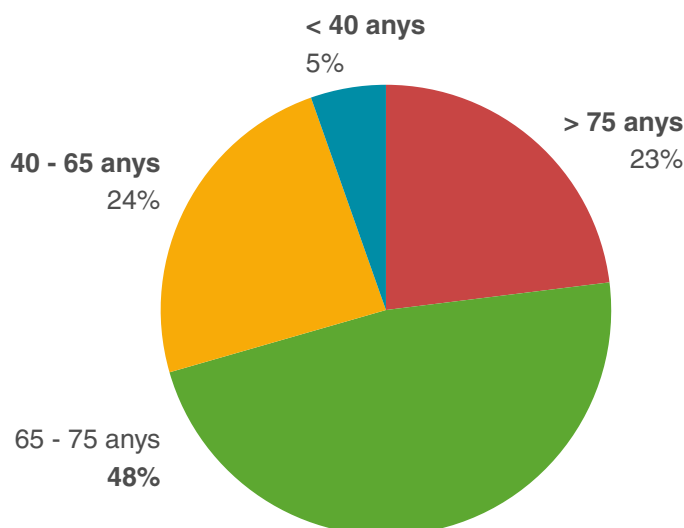
D'altra banda, es tracta d'un sector amb un teixit organitzatiu significatiu, amb organitzacions de productors de fruites i hortalisses (OPFH) reconegudes, cooperatives i societats agràries de transformació (SAT) que concentren l'oferta, planifiquen la producció i vehiculen la comercialització d'acord amb la normativa europea i estatal aplicable.

El sector de l'avellana no és aliè a les problemàtiques de l'agricultura catalana, ja que presenta una estructura productiva debilitada, marcada per l'atomització de les explotacions i la manca de relleu generacional.

Segons les dades de la DUN, l'any 2025 hi havia unes **2.700 explotacions d'avellaner**, amb una superfície mitjana de 2,95 ha per explotació. Les mateixes dades de 2015 indicaven unes 3.800 explotacions, amb una superfície mitjana de 2,78 ha. Així doncs, en una dècada les explotacions han caigut prop d'un 30% i se n'ha incrementat lleugerament la grandària, tot i que el sector continua molt atomitzat, amb petits productors repartits per la demarcació de Tarragona i a algunes àrees productives a Girona i la Terra Alta.

La manca de **relleu generacional** provoca aquest descens tan pronunciat d'explotacions: el 47,5% de les explotacions tenen titulars de més de 65 anys, i dins d'aquest grup gairebé la meitat (el 48,5%) superen els 75 anys; només un 5,4% inclouen titulars menors de 40 anys. A més, es tracta d'un sector amb estructures professionals poc consolidades, poc professionalitzat, només el 13% de les explotacions corresponen a agricultors professionals o explotacions agràries prioritàries. Aquest fet, la manca de productivitat i l'expectativa de preu de la terra ha generat, també, un procés d'abandonament que fins ara no sembla que tingui aturador.

Edat dels titulars de les explotacions d'avellaners

Font: Observatori agroalimentari, rural i ambiental. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.

D'acord amb les dades de l'Observatori agroalimentari de preus, malgrat que els preus percebuts pel productor han experimentat una certa millora —han passat dels 231 €/100 kg el 2022 als 361 €/100 kg el 2025—, aquest increment no compensa les reduccions de producció ni l'augment dels costos, amb la qual cosa moltes explotacions es troben en una situació de forta vulnerabilitat econòmica.

Segons les dades de la Xarxa Comptable Agrària de Catalunya (XCAC), el **marge econòmic** d'una mostra de 14 explotacions d'avellana es troba en mínims des de 2021, sis vegades menys que l'any 2015 i deu vegades menys que el 2016 o el 2017.

Pel que fa al comerç exterior, es tracta d'un sector sobretot importador, especialment procedent de Turquia. L'arribada de producte a preus molt competitius representa un gran repte per a la viabilitat econòmica dels productors catalans. Des de l'any 1996 els programes i els ajuts s'han anat repetint, i el 2017 es va elaborar el Pla estratègic per a la valorització de l'avellana, amb un seguit d'iniciatives que pretenien aglutinar el sector, diferenciar i valorar el producte i millorar molts aspectes de la comercialització. En la implementació d'aquest Pla s'ha aconseguit crear l'**Associació d'Organitzacions de Productors d'Avellana**, que agrupa sota un mateix paraigua més del 90% de la producció.

Així doncs, la continuïtat del conreu de l'avellana i de la cadena de valor associada —productors, cooperatives, indústria transformadora i comercialització— depèn de mesures estructurals que permetin recuperar superfície i producció, millorar-ne la rendibilitat, reforçar la resiliència climàtica, assegurar el relleu generacional i consolidar el seu valor afegit i el teixit comercial.

Aquest Pla 2026-2028 neix precisament per donar resposta a aquests **reptes estructurals** i revertir la situació actual.

3

Objectius generals

Aquest Pla pretén respondre a les principals problemàtiques del sector de l'avellana a fi de garantir-ne la continuïtat i posar en valor la producció, mitjançant les **actuacions** següents:

- Reforçar la **competitivitat** i la **sostenibilitat** del sector de l'avellana.
- Posar en valor la **qualitat** i la **diferenciació** de l'avellana catalana. Aconseguir incrementar el seu valor de mercat.
- Afavorir el **relleu generacional**; no perdre cap explotació. Recuperar, mantenir o augmentar la producció.
- Impulsar la **promoció** i la venda directa de l'avellana de qualitat.
- **Innovació i recerca** agronòmica: donar respostes a les problemàtiques de sanitat vegetal i ambiental en l'avellaner.

4

Eixos estratègics i accions prioritàries

El Pla es desplega a través de **7 eixos estratègics i 25 actuacions**.

4.1. PRODUCCIÓ I SANITAT VEGETAL

En aquest àmbit, es duen a terme les actuacions següents:

1. Impulsar el HUB de Sanitat Vegetal per la fruita seca, amb un grup específic de l'avellana que tracti el tema dels fitosanitaris, a fi d'analitzar necessitats i establir les línies que s'han d'executar amb l'objectiu de trobar solucions i fer transferència de coneixement com a continuació de la recerca.
2. Amb tots els agents implicats, vetllar perquè es pugui disposar de productes fitosanitaris autoritzats per a la protecció sanitària dels avellaners.
3. Incrementar la recerca i la transferència sobre temes relacionats amb la producció i la sanitat vegetal de l'avellana.
4. Fomentar l'assessorament en la gestió integrada de plagues i els ajuts relacionats..

5. Foment de la Producció Agrària Sostenible (PAS) en el sector de l'avellana. Las PAS ajuda a digitalitzar les dades les explotacions agràries, a fi de quantificar-ne la sostenibilitat i detectar els aspectes susceptibles de millora. A més, permet donar valor afegit als productes provinents d'explotacions sostenibles, sempre que superin el procés de certificació pública.
6. Identificació i conservació de les varietats locals d'avellana, a través de la seva inscripció al Catàleg de varietats locals d'interès agrari, com a patrimoni fitogenètic català.

4.2 AJUTS I FINANÇAMENT

En la campanya de 2025, la superfície total de cultiu d'avellaner és de 7.654 ha, les quals es reparteixen en 5.542 ha en superfícies de regadiu i 2.112 ha en superfícies de secà.

Els titulars, agricultors actius, de les explotacions amb aquestes superfícies d'avellaner es poden acollir als ajuts directes dissociats i associats regulats pel Reial decret 1048/2022, de 27 de desembre, sobre l'aplicació, a partir de 2023, de les intervencions en forma de pagaments directes i l'establiment de requisits comuns en el marc del Pla estratègic de la Política agrària comuna, i la regulació de la sol·licitud única del sistema integrat de gestió i control:

1. Ajuts dissociats

- Ajuts bàsics a la renda sostenible (ABRS).
- Ajut redistributiu complementari a la renda per a la sostenibilitat.
- Ajut complementari a la renda per a joves agricultors i agricultores.
- Ecorègims (ER): les superfícies de l'avellaner poden acollir-se als següents ecorègims sempre que duguin a terme alguna de les pràctiques assignades per a cada un.
 - Conreus llenyosos: cobertes vegetals i cobertes inertes en cultius llenyosos.
 - Espais de biodiversitat en terres de cultiu i cultius permanents.

2. Ajuts associats

- Ajut associat als productors de fruita seca en àrees amb risc de desertificació.

3. Ajuts per a la sostenibilitat adreçats al sector de l'avellana

El sector de l'avellana també es pot acollir als següents ajuts a la sostenibilitat agrària, convocats dins el contracte global d'explotació:

- a. Conreus sostenibles
- b. Sistemes alternatius a la lluita química
- c. Producció Agrària Ecològica

4. Nous ajuts proposats en el Pla

- Inclusió del sector de l'avellana a l'ajut al càlcul del perfil de sostenibilitat de les explotacions agràries de Catalunya, dins de la convocatòria de 2026, en el marc dels ajuts de l'Estratègia alimentària de Catalunya 2025-2028.

5. Ajust lligats a gastronomia i comercialització

- Ajut de promoció pels consells reguladors (Denominació d'Origen Protegida, DOP, Avellana de Reus). Ajuts en el marc del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2022 per a la participació (operació 03.01.01) i per a les activitats d'informació i promoció dels programes de qualitat dels aliments (operació 03.02.01).
- Ajut de certificació (DOP Avellana de Reus). Ajuts de minimis per a la promoció i la certificació dels productes amb distintius d'origen i qualitat dels aliments i l'artesania alimentària a Catalunya.
- Ajuts a les inversions per la millora dels processos de transformació i comercialització dels productes agroalimentaris.
- Ajuts de *minimis* per a la promoció de les exportacions de les indústries agroalimentàries a Catalunya.
- Ajuts per a la transformació del cooperativisme agroalimentari català (IMPULS.COOP).
- Ajuts del Pla estratègic de l'alimentació de Catalunya (PEAC) i les seves deu línies associades, especialment la línia de projectes transformadors, la d'infraestructures compartides (obradors compartits i punts logístics) i la de projectes emprenedors protagonitzats per dones.
- Ajuts destinats a la promoció de la venda de proximitat.
- Ajuts per la innovació i la recerca agròniques, a fi de donar respostes a les problemàtiques de sanitat vegetal i ambiental en l'avellaner.
- Ajuts destinats a la cooperació de grups operatius per a la innovació en matèria de productivitat i sostenibilitat agrícoles, per tal de fomentar la preparació i l'execució de projectes innovadors a fi d'accelerar la innovació i donar resposta a les necessitats del sector.

4.3. QUALITAT I DIFERENCIACIÓ DE L'AVELLANA CATALANA

A fi d'aconseguir un reconeixement ampli de l'avellana catalana, cal establir sistemes de qualitat i accions de diferenciació. En aquest sentit, es vol impulsar la creació del Panel de Tast de l'Avellana.

4.4. COMERCIALITZACIÓ I PROMOCIÓ

Per millorar el mercat i la rendibilitat del sector, es desenvoluparan les **actuacions** següents:

1. Reforçar el binomi avellana-gastronomia, amb la implicació de cuiners i restaurants de prestigi, dins del Pla d'acció de la cuina catalana, així com la creació de directoris per connectar productors i restauradors.

2. Promoure el coneixement i la revaloració de l'avellana a les escoles per mitjà de dues eines complementàries:
 - a. Programa d'educació alimentària. Començarà l'abril de 2026 i s'acabarà el juny de 2027. L'abast territorial serà tot Catalunya i hi participaran 24 escoles/instituts. Es plantegen diferents activitats, com recursos autoguiats per al personal docent i activitats dinamitzades a l'aula.
 - b. Activitats impulsades per l'Oficina Tècnica de l'Avellana (detallades al punt 1.5 de l'eix 4.6. Oficina Tècnica de l'Avellana).

Els **objectius** d'aquestes dues eines són els següents:

- Millorar el coneixement de l'avellana per part dels escolars i les seves famílies.
 - Incorporar el material docent per a ús escolar.
 - Facilitar l'accés al coneixement dels beneficis del consum de l'avellana a famílies i infants.
 - Promoure el consum actual i futur de l'avellana.
3. Campanyes de promoció conjunta amb el Departament de Salut per promoure l'avellana com a aliment saludable.
 4. Donar suport al projecte GANYIP. Es tracta d'un marca col·lectiva impulsada pel Gremi de Pastisseria. La finalitat és establir un segell o distintiu per a aquells establiments pastissers d'artesania alimentària que facin servir per a les seves creacions fruita seca de productors catalans.
 5. Divulgació a la ciutadania de les propietats de l'avellana a través del Canal Aliments.

4.5. MILLORA DE REGADIS I TÈCNIQUES DE REG

Cal assegurar un abastament d'aigua sostenible i durador en el temps. En aquesta línia, és fonamental l'aprovació dels projectes, després de fer-ne l'avaluació ambiental, la licitació i l'adjudicació, que han de permetre l'abastament suficient d'aigua a la Comunitat de Regants (CR) Pantà de Riudecanyes. En resum, aquestes obres consisteixen en el següent:

- Projecte i execució d'un sistema terciari que permeti l'ús agrícola de l'aigua procedent de l'estació depuradora d'aigües residuals (EDAR) de Reus, així com del transport d'aquesta aigua des d'aquest sistema terciari fins a una bassa de recepció i emmagatzematge.
- Projecte i execució de bassa o basses de recepció i emmagatzematge de l'aigua regenerada procedent de l'EDAR de Reus i connexió a la xarxa de reg de la CR Pantà de Riudecanyes.

Nota: en aquests moments, ambdós projectes estan redactats; les declaracions d'impacte ambiental corresponents es troben en fase de redacció.

4.6. OFICINA TÈCNICA DE L'AVELLANA

Es vol aconseguir posar en marxa un servei d'assistència tècnica per impulsar i dinamitzar el producte de l'avellana mitjançant la gestió de l'Oficina Tècnica de l'Avellana. Aquest servei ha de tenir les funcions següents:

1. Disseny i execució d'un pla per conservar i fomentar l'avellana a la Terra Alta.
2. Consolidació del Panell de Tast de l'Avellana en el marc de la DOP Avellana de Reus.
3. Sessions divulgatives i de formació per als tastadors.
4. Coordinació, difusió i foment del consum de l'avellana a través del Temps d'Avellana (festival anual amb un programa d'activitats que celebra i posa en valor l'avellana com a patrimoni gastronòmic i identitari del territori) i accions en el sector de la restauració.
5. Impuls d'activitats encaminades a promoure el coneixement i la revaloració de l'avellana a les escoles del conjunt de l'àrea de producció durant el curs escolar (tal com es va fer el curs 2024-2025):
 - a. Xerrada divulgativa als centres escolars.
 - b. Distribució de material de suport al mestre.
 - c. Full de mà informatiu per a les famílies amb els continguts de les xerrades que han rebut els escolars.
 - d. Full de mà del Tast d'Avellanes perquè puguin fer-ne un tast amb la família.
 - e. Repte participatiu: animar els alumnes a fer una recepta que contingui avellanes. Les receptes s'han d'avaluar i premiar.
 - f. Enquesta anònima dirigida a les famílies dels escolars per conèixer no només el consum d'avellanes, sinó quan, com i on les consumeixen.
6. Assessorament i acompanyament a l'Associació d'Organitzacions de Productors d'Avellana:
 - Serveis addicionals:
 - a. Crear i difondre publicacions tècniques sobre varietats locals.
 - b. Facilitar l'accés de les empreses del sector de l'avellana als diferents ajuts.
7. Avaluació de l'oportunitat de posar en marxa la Taula d'Innovació de l'Avellana.

4.6 GOVERNANÇA I SEGUIMENT

La implicació del sector i el **seguiment** actiu són clau per a l'èxit del Pla:

1. Creació de la Taula de Governança de l'Avellana amb representació del sector, l'àmbit de la recerca i l'Administració.
2. Creació d'un observatori de dades del sector de l'avellana (visor dinàmic), per fer seguiment continu de la situació i de les propostes de millora.
3. Seguiment anual dels resultats del Pla amb indicadors objectius.

4. Pla anual d'inspecció: més inspeccions i control per combatre el frau en la comercialització i l'etiquetatge.
5. Foment de la digitalització i ús del Quadern integrat d'explotació (QIE).
6. Compromís de l'Administració amb la simplificació administrativa per facilitar la gestió.

5

Calendari de desplegament

- **2026-2028:** implementació esglaonada de les actuacions del Pla i revisió anual. Pendent de definir el calendari.
- **Comunicació** a través de xarxes socials, vídeos, mitjans digitals, fires, dossier per a institucions i escoles.

6

Pla de comunicació

- Presentació oficial del Pla.
- Dossier/presentació informativa digital per a mitjans i institucions.
- Publicació del Pla al web del Departament i difusió mitjançant butlletins oficials.
- Publicació del butlletí de l'avellana:
 - Mapa interactiu de productors.
 - Agenda de fires, formacions i activitats.
- Xarxes socials (Instagram, X, Facebook): campanyes visuals, testimonis de productors, vídeos curts
- Pack de difusió per a productors: expositors enrotllables (roll-up), etiquetes, adhesius de la marca
- Jornades de portes obertes a explotacions d'avellanes

Aquest pla vol ser un instrument de país per garantir el futur del sector de l'avellana mitjançant accions decidides, transversals i amb visió de llarg termini. La qualitat i la diferenciació de l'avellana, la sostenibilitat, l'eficiència i el suport als productors són els eixos centrals que permetran articular un sector productiu fort, connectat amb el territori i reconegut arreu.

Generalitat
de Catalunya

El Govern de
Tot Hom